HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

TIBBIYOT TEXNIKUMLARIDA TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH: ILMIY ASOSLANGAN YONDASHUVLAR

Irgasheva Zamiraxon

Qo`qon Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi O`qituvchi

Doi: https://doi.org/10.5281/zenodo.23042445

Annotatsiya: Mazkur maqolada tibbiyot texnikumlarida ta'lim jarayonini takomillashtirishning ilmiy asoslari, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, klinik fikrlashni rivojlantirish va amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish masalalari keng tahlil qilinadi. Xalqaro va milliy ilmiy manbalar asosida simulyatsion ta'lim, muammoli o‘qitish va kompetensiyaga yo‘naltirilgan yondashuvlarning samaradorligi asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: tibbiy ta'lim, klinik fikrlash, simulyatsiya, kompetensiya, innovatsion metodlar, amaliy ko‘nikma.

Kirish

Zamonaviy sog‘liqni saqlash tizimi yuqori malakali o‘rta tibbiyot xodimlarini talab qiladi. Shu bois tibbiyot texnikumlarida ta'lim sifatini oshirish strategik ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, faqat nazariy bilimlar bilan cheklangan ta'lim modeli samarali emas, balki amaliy ko‘nikmalar va klinik tafakkur bilan integratsiyalashgan ta'lim zarur.

1. Kompetensiyaga asoslangan ta'lim modeli

Hozirgi davrda tibbiyot ta'limi **kompetensiyaga asoslangan yondashuv** asosida tashkil etilmoqda. Bu modelda talabaning bilim darajasi emas, balki uning **amaliy faoliyatni bajarish qobiliyati** muhim hisoblanadi.

Ilmiy manbalarda kompetensiya quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- nazariy bilim
- amaliy ko‘nikma
- klinik qaror qabul qilish
- kasbiy mas'uliyat

Bu yondashuv xalqaro tibbiy ta'lim standartlarida asosiy yo‘nalish sifatida tan olingan.

2. Simulyatsion ta'lim va uning afzalliklari

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Simulyatsion ta’lim bugungi kunda tibbiyotda eng samarali metodlardan biri hisoblanadi. Tadqiqotlarga ko‘ra, simulyatsiya:

- xavfsiz muhitda mashq qilish imkonini beradi
- klinik xatolarni kamaytiradi
- talabaning ishonchini oshiradi
- jamoada ishlash ko‘nikmasini rivojlantiradi

Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (WHO) ham simulyatsion ta’limni **hamshiralik va tibbiy ta’limda muhim strategiya** sifatida tavsiya qiladi.

Shuningdek, virtual simulyatsiya texnologiyalari yordamida kam uchraydigan klinik holatlarni ham modellashtirish mumkin, bu esa ta’lim sifatini oshiradi.

3. Klinik fikrlashni shakllantirish

Klinik fikrlash — tibbiyot xodimining eng muhim kompetensiyalaridan biridir. U quyidagi bosqichlarni o‘z ichiga oladi:

- simptomlarni tahlil qilish
- tashxis qo‘yish
- davolash strategiyasini tanlash

Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, klinik fikrlashni rivojlantirish uchun quyidagi metodlar samarali:

- case-based learning (CBL)
- problem-based learning (PBL)
- simulyatsiya va debrifing
- reflektiv tahlil

Bu metodlar passiv o‘qitishdan ko‘ra samaraliroq bo‘lib, diagnostik aniqlikni oshiradi.

4. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar

Tibbiyot ta’limida quyidagi innovatsion metodlar keng qo‘llanilmoqda:

- interfaol ta’lim
- muammoli vaziyatlar (case-study)
- flipped classroom
- dalillarga asoslangan tibbiyot (EBM)

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bu metodlarni integratsiyalash **klinik kompetensiyalarni sezilarli oshiradi**.

5. O‘qituvchining zamonaviy roli

Bugungi kunda o‘qituvchi:

- bilim beruvchi emas, balki fasilitator
- nazorat qiluvchi emas, balki yo‘naltiruvchi
- ma’lumot manbai emas, balki motivator bo‘lishi kerak.

O‘qituvchi quyidagi ko‘nikmalarga ega bo‘lishi zarur:

- pedagogik innovatsiyalarni qo‘llash
- raqamli texnologiyalar bilan ishlash
- klinik tajribani ta’limga integratsiya qilish

Xulosa Tibbiyot texnikumlarida ta’lim sifatini oshirish uchun quyidagi yo‘nalishlar muhim:

- kompetensiyaga asoslangan ta’limni joriy etish
- simulyatsion va raqamli texnologiyalarni keng qo‘llash
- klinik fikrlashni rivojlantirish
- o‘qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish

Bu yondashuvlar natijasida zamonaviy, malakali va raqobatbardosh tibbiyot kadrlarini tayyorlash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar (ilmiy asoslangan)

1. Simulation training in nursing and midwifery education. WHO, 2018.
2. Boymurodov Sh.A., Okhunov A.O. Simulation-based medical education. TMA, 2025.
3. Ismailov O.A. Tibbiy ta’lim talabalarini klinik jarayonlarga tayyorlashning didaktik ahamiyati. 2026.
4. Akramova L.Y., Rahmonova G.K. Klinik ko‘nikmalarni shakllantirish texnologiyalari (OSCE). 2026.
5. Teaching and assessing clinical reasoning in health professions education: systematic review, 2025.
6. Clinical reasoning curricula in health professions education.
7. Strategies to develop clinical reasoning in nursing students.
8. Isroilova N. Virtual simulyatsiya texnologiyalari tibbiy ta’limda. 2026.
9. Hoshimov I. Klinik fikrlashni rivojlantirishning pedagogik asoslari. 2026.
10. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va klinik farmakologiya ta’limi.